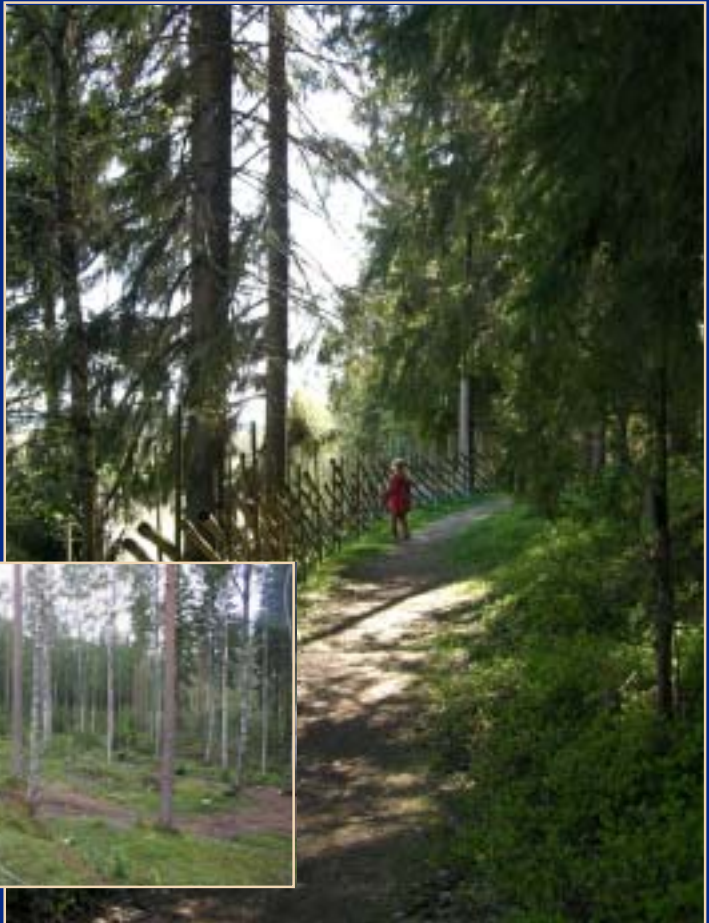

Monimuotoisuus
Maisema
Monikäyttö

Metsän

ERITYISKOHTTEEN HAKKU

Monimuotoisuus, maisema tai monikäyttö tavoitteena

Metsänomistaja päättää metsiensä hoidon ja käytön tavoitteet. Ne voivat liittyä suuriin puunmyyntituloihin, taloudelliseen turvaan, metsien monimuotoisuuteen, monikäyttöön, maiseman vaalimiseen tai näiden erilaisiin yhdistelmiin. Tavoitteet saattavat vaihdella metsikkökuvioittain. Metsälaki antaa metsänomistajalle hyvät mahdollisuudet niiden toteuttamiseen.

Taloustmetsien kasvatus- ja uudistushakkuissa voidaan varsin hyvin ottaa huomioon monimuotoisuus-, maisema- ja monikäyttöarvot. Tietyissä erityiskohteissa voi olla perusteltua poiketa tavanomaisista hakkuutavoista.

Silloin hakkuut on mahdollista toteuttaa metsälain 6 §:n mukaisina erityishakkuina. Metsälain 6 § ei kuitenkaan velvoita monimuotoisuuden, maiseman tai monikäytön huomioonottamiseen erityiskohteilla.

Tässä esitteessä on esimerkkejä metsän monimuotoisuuden, maiseman tai metsän monikäytön erityiskohteista ja niiden vaihtoehtoisista hakkuutavoista.

Harjusinisiipi

Metsälaki (12.12.1996/1093)

5 §

Puuston hakkuu. Hakkuu voidaan tehdä alueelle jäljelle jäävän puuston kasvattamista edistävällä tavalla (*kasvatushakkuu*) tai uuden puuston aikaansaamista edellyttävällä tavalla (*uudistushakkuu*).

Kasvatushakkuu on tehtävä siten, että hakkuualueelle jää riittävästi kasvatuskelpoista puustoa. Uudistushakkuu saadaan tehdä, kun puusto on saavuttanut riittävän järeyden tai iän taikka jos erityiset syyt sitä muuten puoltavat. Uudistushakkuu saadaan toteuttaa luontaisena uudistamisena, jos alueella on puuston, maaperän ja pintakasvillisuuden perusteella ennalta arvioiden riittävät edellytykset luontaisen taimiaineksen muodostumiseen.

6 §

Hakkuu erityiskohteissa. Jos hakkuun kohteella on metsän monimuotoisuuden säilyttämisen, maiseman tai metsän monikäytön kannalta erityistä merkitystä, hakkuu voidaan tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla.

Markku Sakari Meriluoto

Monimuotoisuuden, maiseman ja monikäytön erityiskohteita

Monimuotoisuuden, maiseman ja monikäytön kohteella on oltava erityistä merkitystä.

Monimuotoisuus

- eliölajiston, kuten erikoisten kasvi- ja eläinlajien esiintymispaikat

Maisema

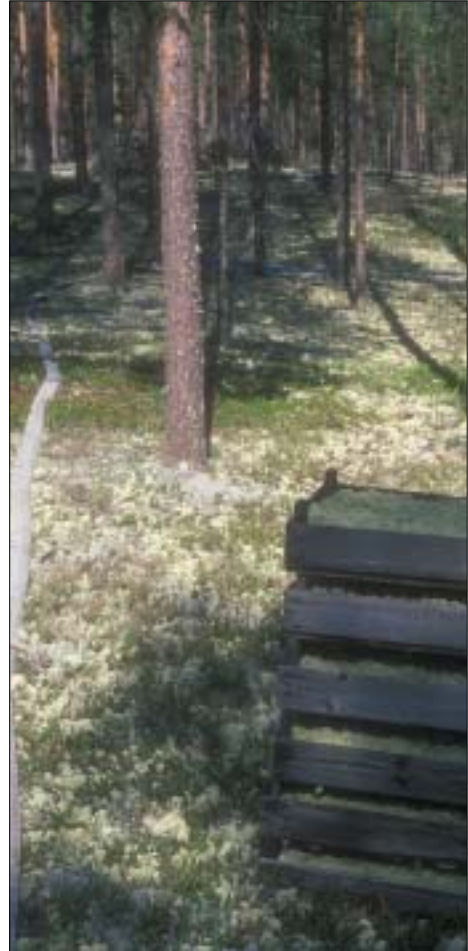
- asutuksen välitön läheisyys
- harjut tai muut korkeat paikat
- vesistöjen rantametsät

Monikäyttö

- alueen ulkoilu- ja virkistyskäyttö
- marjastus
- riistan viihtyvyys
- alueen erityinen talouskäyttö, kuten jäkälän keruu

Muita tekijöitä ovat

- alueen poikkeava kulttuurihistoria, kuten vanhaa metsää kasvavat vedenkoskettamattomat laet tai niin sanotut kulonkiertämät
- alueen puuston suoja tuulta, melua tai muuta vastaavaa vaikutusta vastaan.

Markku Sakari Meriluoto

Määritä erityishakkuun tavoite

Erityiskohteen hakkuun tavoitteet määrittyvät kohteen piirteiden mukaisesti. Metsänomistajalla itsellään on usein runsaasti tietoa tilansa tärkeistä erityispiirteistä. Tietoa on saatavissa myös metsäalan ammattilaisilta. Erityiskohteet on aiheellista sisällyttää metsäsuunnitelmaan.

Hakkuu vaatii osaamista

Kohteen erityismerkitys ja metsänomistajan tavoitteet monimuotoisuudelle, maisemalle tai monikäytölle määrittää hakkuutavan valinnan. Hakkuussa korostetaan kohteen erityispiirteiden säilymistä. Hakkuu on syytä tehdä piirteiden säilymistä kannalta turvallisena vuodenaikana.

Erkki Oksanen / Metla

Markku Sakari Meriluoto

Metsänkätö- ilmoitus

Myös erityishakkuusta tulee tehdä metsänkätöilmoitus metsäkeskukselle vähintään 14 päivää ja enintään kaksi vuotta ennen hakkuun aloittamista.

Metsänkätöilmoituksessa on annettava selvitys kohteen erityisluonteesta ja hakkuun tarkoituksesta.

Harri Karjalainen / WWF

Pienaukko- ja poimintahakkuuin käsitellyssä virkistysmetsässä on poistettu yksittäisiä puita ja puuryhmiä.

Esimerkkejä hakkuutavoista

Erityiskohteen hakkuissa voidaan poiketa normaalin metsikkötalouden kasvatus- ja uudistushakkuista.

- Yksittäisiä tai metsikön kaikki puut voidaan poistaa valoisuuden lisäämistarpeiden takia, vaikka puusto ei täyttäisi uudistushakkuun edellytyksiä.
- Erityishakkuu voidaan tehdä tavanomaista kasvatushakkuuta voimakkaampana.
- Kasvatettava puusto voidaan valita metsikön erityistarkoituksen perusteella muistakin kuin taloudellisesti kasvatuskelpoisista puulajeista.
- Metsäpeitteen eheyden tai varjoisuuden säilyttäminen voi edellyttää, että vältetään avohakkuita tai muita voimakkaasti maisemaa muuttavia hakkuita.
- Monimuotoisuus-, maisema-, riista- ja virkistysarvot voivat olla perusteina metsikön puuston rakennetta monipuolistavalle hakkuulle.
- Erityisen eläin- tai kasvilajin turvaamiseksi hakkuiden tavoitteena voi olla eheän metsäpeitteen, metsän puulajikoostumuksen tai metsän valoisuuden säilyttäminen tai metsän luonnon-tilan edistäminen.
- Tavanomaista kasvatushakkuuta voimakkaampi hakkuu voi tulla kyseeseen, kun esimerkiksi avataan maisemanäkymä tai suositaan harjun tai puustoisten perinneympäristöjen erikoista eliölajistoa.

Markku Sakari Meriluoto

Näin säilytät metsän erityispiirteet hakkuussa

- selvitä, onko kyseessä monimuotoisuuden, maiseman tai monikäytön erityiskohde
- määritä erityiskohteen hakkuun tavoite
- suunnittele hakkuu huolella
- kuvaile metsänkayttöilmoituksessa kohteen erityisluonne ja perustele hakkuun tarkoitus
- varmista, että hakkuu tehdään suunnitelman mukaan.